

AZ ŐSZ TORÁN.

(Kozma Lajosnak.)

Az utca hosszá, mély barázda.
 Kőugarba véste, vágta
 Hús-ekével
 Gond-mezőn az élet átka.
 Útja görbe, tétova:
 Vér, a könny volt két lova.
 Balra, jobbra
 Ház-göröngyöt,
 Szörnyű gyöngyöt
 Szórt el sorba.
 Egyik szürke, másik cifra,
 Valamennyi kő-kalitka.
 Rácsa ritka, minden titka
 Tárva nyitva!
 Mégis rabja rajba lakja,
 Télen, nyáron semmi áron
 El nem hagyja!

Az utca hosszá, mély barázda.
 Ma csöndes, néma, nem garázda.

Borzongva járok.
 De furcsa éjjel
 Az utca-árok!
 Kisértet-képek
 Rebbennek széjjel . . .
 Lapulva lépek.
 Hűvös lehellet,
 Bár hangtalan, nyomomba van.

A köd követ. Olvadt opál.
 Hímes övet vetél, dobál.
 Magára rántja,
 Mint fürge lányka
 A lámpa lángja.
 Az ősz torán most áll a bál!
 Az út-során táncosra vár
 A fény-füzér. Ha könnyű szél
 Suhan keresztül,
 Már libben, rezdül.

Bókolva áll árnyék, homály.
 A szél se rest, munkába kezd.
 Legyint fölénnyel:
 Ma ő vezényel!
 A fürge kar hangol hamar:
 A lyuk, a zug vigan buzog.
 Ma nincs kilincs!
 A szél az úr! A zár lazul,
 Retesz, lakat reped, szakad.
 A rés, nyílás: egy-egy primás.
 Eresz, orom a cimbalom.
 Tető, torony ezer lika
 Síp, trombita!
 Most áll a bál az ősz torán!
 Ölelkezik a fény, az árny.
 De furcsa pár, se fi, se lány!
 Ing, imbolyog, kering, forog.
 És mint akit gyönyör gyötör,
 Határt szakít, az égre tör.
 Erőtlenül ha visszahull,
 Nem áll, nem ül: a szél az úr!
 S ma vigaszul viharba fúl!
 Volt bőjtje bőven
 A nyári hőben.
 Ha röpke percre
 Suhanni hívta
 A rét, határ,
 Ő lett a hinta
 S bilincsbe verte
 Az illatár!
 Sóhajjá fogyva
 Csak éjjel élt
 S a lombba lopva
 Riadt, remélt.
 Most ő az úr! A lomb, a rózsza
 Hitvány gazul a földre szórva!
 Szabad újra az útja!

Hajrá! Legyen hát hangos a hajsza!
 Igazi tánc kell, nemcsak a rajza.

Erre lám a házakon
 A sok cifra tetőszoknya,
 Bár ilyenhez nincsen szokva,
 Új ütemre billen, libben.
 Uram isten, mi lesz itten,
 Ha a komor orom is
 Átkarolja, forog is?
 De csak hajlong, integet,
 Így a tető egymagába billegett.

Jobb a kedv a fal színén:
 Béklyót bont szatír, szilén.
 Kőálarcuk porzik, pattog,
 Leperegnek pántok, csattok.
 A kőszövet meginog.
 Megszűnnek a kőkínok.
 Eresz, erkély súlya könnyűl,
 A szemekben már nem könnyű ül,
 Pogány öröm, dévaj mámor.
 – Ablak szögén pajkos Ámor
 Ívet feszít, szívet céloz,
 Sebet is kap démon, hérosz.
 Vénusz asszony fölnevet!
 Omló peploszt, bő övet
 Ölt magára s csak lövet!
 Tűz fejére rózsaláncot.
 Úgy lejt a tündértáncot,
 Nyomában a nimfa-had.
 A tánc láza átragad:
 Átlász is a kapualjba
 Beleharsog az új dalba.
 Hítvány ugyan most a kőbe,
 Karcsu káriai nőbe
 Mégis lelkesen karol.
 Van vidámság, hahota!
 Mint valaha ha ha ha
 Bacchus torán, csak szaporán!
 Ha ha ha! Ha ha ha!

Nem válogat modern, antik.
 A vén Vulkán hetykén sántít,
 S a magasba fel-felsandít.
 De a kémény kényeskedik,
 Ő biz le nem ereszkedik.

Ám titokban dibben=dobban
 S egyre jobban
 Hajladozik, integet.
 S feledve a magas eget
 Lezuhan a torony megett.
 Van vidámság, hahota!
 Mint valaha ha ha ha
 Bacchus torán, csak szaporán!
 Ha ha ha! Ha ha ha.

Boldog lesz a bádög-cégér,
 Pásztorlánynál ő is célt ér!
 Átrepül a szomszéd házig,
 Csengve, bongva ott bokázik.
 Míg a világ soha olyat!
 Omlik-bomlik a vakolat.
 Angyal, ördög, emberek
 Mind a földön hempereg!
 Van vidámság, hahota!
 Mint valaha ha ha ha
 Bacchus torán, csak szaporán!
 Ha ha ha! Ha ha ha!

Újráz, üvölt az ördögfajta:
 Hahó, hahó, csak rajta, rajta!
 Ki itt az úr? a bösz, kevély?
 Mi az, mi az? Hördül a szél.
 Halálfia, aki piszeg!
 S valami nyomja, fojtogatja.
 Ki itt az úr? Ki itt az úr?
 Ím válaszul:
 Ezer pici pihe sziszeg:
 A hó, a hó, a hó!
 S egy mozdulattal
 Lágyabbra halkul a dal.
 Finom zizegés hallható,
 Olyan puha, oly altató...
 – És hull a hó, és hull a hó...

Reggelre csillogó fehérben
 A cifra házak orma, tornya.
 Ha megmaradt egészben, épen,
 Nem hiszi el, csak azt gondolja,
 Rossz álom volt a vad tivornya!

Réz Gyula.